

1818. január 30-án született Görgei Artúr, az 1848-49-es szabadságharc egyik letehetségesebb hadvezére, akit a világosi fegyverletétel után a bűnbak szerepére kárhoztattak. Görgei élete nagy részét azon igaztalan váddal kellett leélje, hogy elárulta a magyar szabadság ügyét, de talán ennél is fájdalmasabb lehetett számára, hogy a nemtelen támadásokat gyakran éppen 1848 hőseitől szenvedte el.

A szabadságharc híres tábornoka Görgey Artúr néven látta meg a napvilágot, 1848 során azonban úgy döntött, elhagyja nevének nemesi származására utaló -y végződését, így azontúl Görgei formában írt alá. Az előkelő, ám szerényebb sorban élő családból származó fiatalember előbb a lőcsei és késmárki líceumokban tanult, majd édesapja nyomására a tulli utásziskolába került. Az ifjú Görgei Artúr a szabadságharc számos tisztjéhez hasonlóan a császári seregben

kezdte meg pályafutását, és 1842-re már huszárfőhadnagyi rangig jutott, ám a természettudományok iránti érdeklődése miatt három évvel később kilépett a szolgálatból. Görgei ezután a prágai egyetem hallgatójaként vegyészetet tanult, diplomáját pedig éppen az 1848. évi sorsfordító események előtt szerezte meg, miután a kókuszolaj zsírsavairól írt dolgozatát elküldte mentorának, Josef Redtenbacher professzornak. A férfi ígéretes tudományos karrier elé nézhetett, hiszen tanulóévei alatt felfedezte a laurilsavat, és jőllehet, a pesti egyetemen sikertelenül pályázott egy megüresedett katedrára, Redtenbacher Lembergben igyekezett neki tanársegédi állást szerezni.

Ezen ígéretes pálya hajnalán, 1848 márciusában azonban Pesten váratlanul kitört a forradalom, a rohanó események közepette pedig Görgei úgy döntött, a kutatások előtt a haza védelmére fordítja erejét. A Batthyány-kormány felhívására májusban Pestre utazott, a következő hónapban pedig századosi rangban a győri zászlóaljban kezdte meg szolgálatát. A tehetséges és értelmes katona természetesen nem sokáig maradt ilyen alacsony pozícióban: a nyár végére már őrnaggyá és a Dunától keletre fekvő területeken szervezett népfelkelés parancsnokává lépett elő.

GÖRGEI ARTÚR FIATAL KORÁBAN.

Egy Viktringben, Klagenfurt mellett az ötvenes években készült daguerreotyp után.